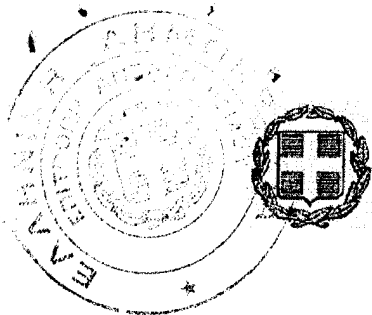

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 15/2019
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Ε' Τμήμα)

Συνεδρίαση της 30^{ης} Ιανουαρίου 2019)

Σύνθεση

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη: Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος, Γεώργιος Γρυλωνάκης, Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Περικλής Αγγέλου, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός Ερωτήματος: οικ. 3347/29-5—2018 Επιτροπή Ανταγωνισμού, Πρόεδρος.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν είναι δυνατή η καταβολή από την υπηρεσία στον Ι.Μ. του ποσού που κατέβαλε αυτός στον δικηγόρο του σαν αμοιβή για τις υπηρεσίες που του παρείχε επί ποινικής υπόθεσης η οποία σχετιζόταν με την άσκηση των καθηκόντων του στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό:

1 Όπως προκύπτει από το έγγραφο ερώτημα, καθώς και τα συνοδεύοντα αυτό έγγραφα και στοιχεία, με σχετικές αναφορές και υπομνήματα τόσο του βουλευτή Ν.Ν. όσο και του ιδιώτη Γ.Φ. προς τις Εισαγγελίες Διαφθοράς Αθηνών, Αρείου Πάγου και Εφετών

Αθηνών, αντίστοιχα, καταγγέλθηκε ότι από το έτος 2015 και εντεύθεν οι εκάστοτε Πρόεδροι της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τα μέλη αυτής επέλεξαν με αδιαφανή κριτήρια τις υποθέσεις που έπρεπε να διερευνηθούν ως προς τις παραβάσεις της νομοθεσίας του Υγειούς και Ελεύθερου Ανταγωνισμού, εξυπηρετώντας ανάλογα κάθε φορά είτε τα συμφέροντα επιχειρήσεων μετά των οποίων συναλλάσσονταν ενδεχομένως, είτε και τους ίδιους με σκοπό να βλάψουν τα συμφέροντα τόσο των αντιδίκων επιχειρήσεων όσο και του Δημοσίου από την υπέρμετρη καθυστέρηση επιβολής προστίμων. Η ποινική δικογραφία αφού έτυχε επεξεργασίας από Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών ετέθη στο αρχείο σύμφωνα με το άρθρο 43 Κ.Π.Δ. δυνάμει της από 21-11-2016 αναφοράς του προς την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, με το αιτιολογικό ότι δεν εστοιχειοθετείτο το έγκλημα της παράβασης καθήκοντος της διάταξης του άρθρου 259 Π.Κ. των Προέδρων της Επιτροπής και κατ' επέκταση των λοιπών μελών αυτής. Η πράξη όμως αυτή δεν έτυχε έγκρισης από την Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, η οποία παρήγγειλε εξακολούθηση της προκαταρκτικής εξέτασης, προκειμένου να διερευνηθεί η τυχόν τέλεση κακουργηματικών αδικημάτων σχετικών με την Υπηρεσία. Στη συνέχεια μετά την εκτέλεση της ως άνω εισαγγελικής παραγγελίας, για την οποία διερευνήθηκε η τυχόν τέλεση του αδικήματος της απιστίας περί την υπηρεσία από κοινού και κατ' εξακολούθηση η δικογραφία υποβλήθηκε εκ νέου στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, η οποία όμως, παρήγγειλε περαιτέρω ποινική αξιολόγηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 Κ.Π.Δ. Εν τέλει η υπόθεση διαβιβάστηκε στην Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, η οποία παρήγγειλε υποβολή σ' αυτήν αιτιολογημένου πορίσματος. Η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών σε εκτέλεση αυτής της παραγγελίας υπέβαλε δια του Εισαγγελέως Σ. Παππά το από 5-3-2018 πόρισμα στο οποίο ο συντάκτης κατέληγε ως εξής: «.....Επειδή φρονώ πως δεν

αναδεικνύονται επαρκείς ενδείξεις ότι οι Πρόεδροι και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού.... από το έτος 2015 έως το 2016 τέλεσαν το έγκλημα της Απιστίας περί την Υπηρεσία από κοινού κατά του Ελληνικού Δημοσίου και κατ' εξακολούθηση..... (άρθρο 256 περ. γ' εδ. Β' Π.Κ.), άλλως πως το έγκλημα της παράβασης καθήκοντος.... δεν άσκησα ποινική δίωξη κατά των ανωτέρω προσώπων για τις προαναφερθείσες αξιόποινες πράξεις θέτοντας σύμφωνα με το άρθρο 43 Κ.Π.Δ. την παρούσα αναφορά στο Αρχείο ως νόμω και ουσία αβάσιμη, παρακαλώ εφόσον συμφωνείτε με την κρίση μου να εγκρίνετε την ενέργειά μου αυτή». Η παραλήπτρια του πορίσματος Εισαγγελέας με σχετική πράξη της συμφώνησε και ενέκρινε την αρχειοθέτηση αυτή.

2. Μετά από αυτά ο εκ των απαλλαγέντων Ι.Μ. με την υπ' αριθμ. 2527/24-4-2018 αίτησή του ζήτησε από την Επιτροπή να του καλύψει με βάση το άρθρο 18 παρ. 2 ν. 3959/2011 την αμοιβή ύψους 2.480 ευρώ που κατέβαλε στην δικηγόρο του για την υπεράσπισή του με την σύνταξη του σχετικού υπομνήματος παροχής εξηγήσεων, το οποίο κατετέθη ενώπιον του Πταισματοδίκη Αθηνών.

3. Τονίζεται ότι η Υπηρεσία δεν κάλυψε σε κανένα την σχετική δαπάνη υπεράσπισής τους εξαιτίας της απαγορευτικής διάταξης του άρθρου 18 παρ. 2 εδ. α', αφού το αδίκημα της απιστίας η πιθανή τέλεση του οποίου διερευνήθηκε, θεωρήθηκε ότι στρεφόταν κατά της ίδιας της Επιτροπής.

Νομοθετικό πλαίσιο.

4. Με τις διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 2 ν. 3959/2011 (Α' 93), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Η δικαστική υπεράσπιση και νομική υποστήριξη των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού και του προσωπικού που υπηρετεί και απασχολείται στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού με οποιαδήποτε έννομη σχέση, όταν ενάγονται ή κατηγορούνται για πράξεις ή παραλείψεις που ανάγονται αποκλειστικά στην εκπλήρωση των

καθηκόντων τους, ανατίθεται, εφόσον οι ανωτέρω το επιθυμούν, σε εξωτερικό δικηγόρο που ορίζεται από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με εξαίρεση τις πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες στρέφονται κατά της ίδιας. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού καλύπτει τη σχετική δαπάνη, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται στη συγκεκριμένη απόφαση. Το ενδιαφερόμενο μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τα μέλη του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού μπορούν διαζευκτικά να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες άλλου δικηγόρου της επιλογής τους. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού ορίζεται το ανώτατο ύψος της σχετικής δαπάνης που καλύπτει η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το μέλος ή ο υπάλληλος, ο οποίος καταδικάζεται αμετακλήτως, είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού το σύνολο της δαπάνης που η Επιτροπή έχει καταβάλει για τη δικαστική υπεράσπισή του. Η ρύθμιση αυτή ισχύει και για τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, των οποίων έληξε η θητεία, καθώς και για το προσωπικό της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, το οποίο αποχώρησε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού».

Ερμηνεία – Εφαρμογή των διατάξεων:

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, εν όψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που υπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπ' όψη μας, συνάγοντα τα ακόλουθα:

5. Ο νομοθέτης με το πρώτο εδάφιο του άρθρου 18 παρ. 2 ν. 3959/2011 επέτρεψε όπως η δικαστική υπεράσπιση και νομική υποστήριξη των μελών της Επιτροπής, δηλαδή των προσώπων εκείνων που συγκροτούν τον σχηματισμό που επιβάλλει κυρώσεις, και του προσωπικού που ασχολείται στην Γενική Δ/νση Ανταγωνισμού, δηλαδή των προσώπων που υπηρετούν στο σώμα που εισηγείται τις υποθέσεις, όταν ενάγονται ή κατηγορούνται για

πράξεις ή παραλείψεις που αφορούν αποκλειστικά στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους ανατίθεται, εφόσον το επιθυμούν και οι ίδιοι, σε εξωτερικό δικηγόρο. Εξαιρεί όμως ο νομοθέτης ρητά την περίπτωση κάλυψης εξόδων δικαστικής υπεράσπισης ή νομικής υποστήριξης των ανωτέρω μελών της επιτροπής εάν αυτά διώκονται για πράξεις ή παραλείψεις που στρέφονται κατά της ίδιας της Επιτροπής. Η δαπάνη καλύπτεται από την Επιτροπή, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας. Με το τρίτο και τέταρτο εδάφιο ορίζεται ότι οι ενδιαφερόμενοι μπορεί διαζευκτικά να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες άλλου δικηγόρου αντί εκείνου που ορίστηκε αρχικά. Σ' αυτήν την περίπτωση η Ολομέλεια καθορίζει το ανώτατο ύψος της δαπάνης που καλύπτει η Υπηρεσία. Με το πέμπτο και έκτο εδάφιο ορίζεται ότι εάν το μέλος ή ο υπάλληλος τελικά καταδικαστούν αμετακλήτως τότε είναι υποχρεωμένοι να επιστρέψουν στην Υπηρεσία το ποσό που έχει καταβάλλει γι' αυτούς και ότι η ρύθμιση αυτή ισχύει τόσο για τα μέλη των οποίων έληξε η θητεία όσο και για τους υπαλλήλους που έχουν αποχωρήσει από την Υπηρεσία.

6.Ειδικότερα με τη διάταξη του εδαφίου α' παράγραφος 2 άρθρου 18 του παραπάνω νόμου, η οποία πρέπει να ερμηνεύεται στενά δηλαδή κατά την γραμματική της διατύπωση, επειδή εισάγει εξαίρεση, ορίζεται ρητά ότι το ευεργέτημα της ανάθεσης της υπόθεσης σε δικηγόρο παρέχεται σε όσους κατηγορούνται για την τέλεση κάποιου αδικήματος. Με την διάταξη του άρθρου 72 Κ.Π.Δ. ορίζεται ότι την ιδιότητα του κατηγορουμένου αποκτά το πρόσωπο εκείνο κατά του οποίου ο εισαγγελέας άσκησε ρητά την ποινική δίωξη ως και εκείνος στον οποίο σε κάθε στάση της ανάκρισης αποδίδεται η αξιόποινη πράξη. Δεν αποκτάται η ιδιότητα του κατηγορουμένου από την διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης των διατάξεων του άρθρου 31 Κ.Π.Δ. (βλ. σχετ. Α.Π. 1245/2016, 1337/2016, 1789/2016, 91/2015, 194/2015, 949/2015, 501/2014,

Συμβ. Πλημ. Αθ. 231/2017 Ποιν. Δικ. 2017:969). Στην ποινική υπόθεση για την οποία το τεθέν ερώτημα, όπως προκύπτει από το ιστορικό της υπόθεσης που εκτέθηκε παραπάνω, διατάχθηκε μόνο προκαταρκτική εξέταση μετά το πέρας της οποίας αυτή τέθηκε στο Αρχείο. Κατά συνέπεια έδαφος εφαρμογής των υπ' όψη ευεργετικών διατάξεων δεν υφίσταται στην περίπτωση του τεθέντος ερωτήματος λόγω μη ασκήσεως ποινικής διώξεως κατά του αιτούντος αλλά και σε περίπτωση ασκήσεως διώξεως δεν θα ήταν δυνατή η εφαρμογή της ευεργετικής αυτής διατάξεως για τον επιπρόσθετο λόγο ότι το αδίκημα, η πιθανή τέλεση του οποίου εξετάσθηκε, δηλαδή η απιστία, θεωρείται ότι στρέφεται κατά της υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να εμπίπτει η περίπτωση στην απαγορευτική εξαίρεση της διάταξης του άρθρου 28 παράγραφος 2 εδάφιο α ν. 3959/2011.

Απάντηση

7. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής: Δεν είναι δυνατή η καταβολή από την Υπηρεσία στον Ι.Μ. του ποσού που κατέβαλε στον δικηγόρο του σαν αμοιβή για τις υπηρεσίες που του παρείχε κατά τη διάρκεια του σταδίου της προκαταρκτικής εξέτασης επί ποινικής του υπόθεσης, η οποία σχετιζόταν με την άσκηση των καθηκόντων του στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 18.02.2019

Η Πρόεδρος

Μεταξία Ανδροβιτσάνεα
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

ο Εισηγητής

Περικλής Αγγέλου
Πάρεδρος ΝΣΚ